

[Erik Bauer.]

ben at stå på, idet en del af den hidtidige indsats nok har været for avanceret for de lande, der skulle anvende den. Med baggrund i havretskonferencen, hvor havenes velstand fordeles, kunne det måske overvejes, hvorvidt man ikke burde intensivere den tekniske bistand omkring fiskeriet, således at den store danske ekspertise inden for fiskeri i endnu højere grad stilles til rådighed for udviklingslandene. Man har jo gode erfaringer fra Bangla Desh og Pakistan. Udviklingslandene bør ikke blot ved traktater sikres andel i havenes velstand; de skal jo også have mulighed for at få fat i den. I samme forbindelse kunne det måske overvejes, om ikke fiskerkuttere, der er for umoderne for danske forhold eller oplægges af andre grunde, kunne opkøbes og stilles til rådighed for u-lande, der måtte ønske det. I en tid, hvor vi selv har overfisket vore farvande, burde tanken måske overvejes.

Som indledningsvis sagt skal vi begrænse os til disse forholdsvis få bemærkninger og sammen med udenrigsministeren håbe — hvad det helt ser ud til — at der fortsat er et solidt flertal bag denne vigtige side af dansk udenrigspolitik. Centrum-demokraterne vil være en del af dette flertal.

Steen Folke (VS):

Det er lidt pudsigt, vi holder denne principielle debat om den danske u-landsbistand, kort efter at folketinget har gennemført revisionen af den såkaldte lov om internationalt udviklingssamarbejde. Herved er det symbolsk blevet demonstreret, at det ikke er de principielle problemer, som er afgørende for lovgivningen. Principperne drøftes uforpligtende på et tidspunkt, hvor det ikke får konsekvenser for lovgivningen. VS mener netop, at principperne er helt afgørende, og at der burde foretages en kraftig omlægning af hele den danske u-landsbistand. Vi sætter et stort spørgsmålstejn ved, om den nuværende u-landsbistand fortjener sit navn.

Udenrigsministeren talte i sin redegørelse om at bidrage til løsning af det globale ulighedsproblem og om bestræbelserne for at udjævne kløften mellem de rige og de fattige lande. Han talte også om lovens formålsparagraf, der smukt omtaler social retfærdighed og politisk uafhængighed for u-landene,

men er det disse smukke medmenneskelige mål, som er hovedsigtet med den danske stats u-landshjælp? VS mener nej. Det er som i al politik nødvendigt at gå bag om de smukke hensigtserklæringer for at afdække de barske realiteter. Det egentlige hovedformål med den danske u-landshjælp er som for udenrigspolitikken i øvrigt at varetage danske interesser, og det vil først og fremmest sige danske kapitalinteresser.

U-landshjælpen er kun en lille del af de økonomiske og politiske forbindelser mellem de rige og de fattige lande. De økonomiske forbindelser omfatter først og fremmest handel og investeringer. Handelen har som bekendt i årtier udviklet sig til ugunst for u-landene. De har fået mindre og mindre for deres råvarer, samtidig med at de har måttet betale mere og mere for de importerede industrivarer. Først med olielandenes aktion i efteråret 1973 er der taget et væsentligt skridt til at bryde en tilsyneladende endeløs nedadgående spiral. OPEC-landenes drastiske forhøjelse af oliepriserne har samtidig demonstreret, at udvikling og underudvikling i høj grad er et spørgsmål om magtpolitik. U-landene har i årevis i UNCTAD og andre FN-sammenhænge understreget, at de ønskede „trade, not aid.“ Men i-landene har haft en lige så fundamental interesse i at fastholde det bestående handelsmønster, som de i høj grad profiterede af. I forlængelse af tidligere tiders kolonipolitik har u-landene været leverandører af råstoffer til underpris og markeder for i-landenes dyre industriprodukter.

Det er disse spørgsmål, som FN's ekstraordinære generalforsamlinger har handlet om. Det er ud fra dem, kravene om en ny økonomisk verdensorden er lanceret, og med stadig større styrke. Det er disse spørgsmål, som indgår i den såkaldte Nord-Syd-dialog, og det er det, der er emnet for den kommende UNCTAD-4-konference i maj måned.

Jeg skal ikke gå ind på alle elementerne i dette, som er velbekendt, men understrege de modsatte interesser, som gør sig gældende på området. Det gælder f. eks. vedrørende det centrale krav om prisindeksering, en indeksordning, hvorved u-landenes priser for deres eksportvarer sættes i relation til priserne for de varer, som de importerer, altså i hovedsagen spørgsmålet om råvarer kontra industrivarer. Det er et spørgsmål,